

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT.)

VASUTI SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

A MISKOLCZI MAV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS:

ZSIVKOVITS ANTAL.

Előfizetési ára:

Egész évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona

Szerkesztőség:

Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre	14— kor.
Fél évre	7— kor.
Negyed évre	3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a »Nemzeti balesetbiztosító részvénytárs.«-nál 3000 koronára halál esetre és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

Az áruraktárak biztosítása.

Miskolcz, 1905. június 17.

(§§) A m. kir. államvasutaknál divó építkezési rendszer már igen sok esetben nyújtott alkalmat szomorú tapasztalatok szerzésére, sajnos azonban, ezek az egyenként is súlyos tapasztalatok nem mutatkoztak eléggé alkalmasnak arra, hogy belőlük a tanulságot saját javunkra levontuk volna.

E pontban ismét a rendszert kell hibáztatnunk, azt a rendszert, mely a régi, megszokott sablonokra épített maradiság szűk látköréből nem tud vagy nem akar a modern újítások lépten-nyomon kínálkozó mezejére kilépni.

Szóval: jöhet reánk az árvíz is, nem azt fogjuk vizsgálni, hogy jövőre nézve milyen eszközökkel igyekezzünk annak gátat vetni, hanem abban merül ki összes vizsgálódásunk, hogy vajjon a régi sablonok szerinti védelmi eszközök megvoltak-e, s ha igen, úgy vis majornak minősítjük az elemek rombolását, a mely ellen hiába védekeztünk. A régi rendszert, a megszokott sablont, melyben öreg apáink is felnőttek, a világért el nem dobnánk, még ha oly világosan áll is előttünk annak elavult, ósdi hasznavehetetlensége.

A napokban egyik nagyobb állomásunk értékes árut tartalmazó rak-tára leégett. Szinte arcunkba kergette a vért a szégyenérzet, mikor a napi lapok tudósításaikban oly kicsinylőleg emelték ki azt a nevetséges könnyelműségre mutató körülményt, hogy az áruraktár oldalai fából voltak s főként ezzel magyarázható meg az, hogy a mentésre ugyszólván gondolni sem lehetett.

Ime, egy jelenség közeli napjainkból, mely élénken visszatükrözteti a kor-hadt rendszer visszasságát.

A m. kir. államvasutak történetében nem első volt ez a raktárégés, elég szomorú tehát, hogy másodszor, vagy — az ég tudja! — hanyadszor is bekövetkezhetett s újból azzal az eredménnyel, mely a rezignáció elégikus vizsgálásával csak annak kijelentésére szorítkozik, hogy: megmenteni semmit sem lehetett.

Az első példa után gondoskodnia kellett volna az irányadó köröknek arról, hogy legalább a nagy áruforgalommal bíró állomások raktárhelyiségei kőből építessenek újra a rendelkezésre levő összes tűzálló anyagok felhasználásával. Ez azonban nem történt meg. Lehet, hogy meg volt a jóakarát, — nem tudom — s az is lehet, hogy épen abban az időben pénzügyi kérdések állták útját a terv megvalósításának.

De azért a rendszer hibája miatt veszélynek kitett közérdek megóvása tekintetében mégis vétkes könnyelműség követtetett el, mert ha ezideig a megfelelő átépítések terve nem is volt keresztülvihető, legalább arról kellett volna gondoskodni, hogy az ilyen tűzveszélynek kitett raktári helyiségek és

benne levő áruk biztosítottassanak s ezáltal a vasut-intézetet a bekövetkező anyagi károsodás mértékét lehetőleg leszállítani igyekezett volna. Ez sem történt meg.

Kérdjük, hogy hol itt a hiba? Miért kell ily esetekben a vasut-intézetnek saját hibáján kívül ezeket és ezeket kifizetnie? Mi állja útját a preventív intézkedések megtételének?

Szeretnők a választ ezekre a kérdésekre, de csak olyan választ, mely egyúttal az elavult rendszer romjain kiépülő új korszak hajnalhasadását is jelentené!

Alkohol élvezet és a gazdaságos munka.

Június 17.

(Folytatás.)

Gróf Haeselernek fent elmondott világos példái, melyek a szesz élvezetéről való teljes lemondást annyira szükségesnek mutatják, a tapasztalat szerint nem alkalmasak arra, hogy az ital élvezetének gyógyíthatatlan kényszerét leküzdhessék. E mellett inkább a felvilágosítás és oktatás mutatkozik hatásosabb-

TÁRCZA.

Az első takaréki betét.

Egy diák naplójából.

Tul voltunk a vizsgán. A zeneteremben csoportokra oszolva beszélgettünk. A IV-ed évet végeztek találgattuk a bizonytalan jövőt, mely reánk, künn az életben vár. Bizony mondhatom, sokkal rózsásabb színben láttuk azt akkor, mint a milyenné az, az életben való lépésünkkel átvedlett.

Egyik sarok-ablaknál Sággy Pál és Kopa Dénes húzódik meg. Kezükben papír és irón, bizonyosan saját osztályzataikat állapítják meg előre. Komoly, mosolytalan arcukból előre sejthető, hogy a tanári kar által adandó osztályzat nem fogja őket túl nagy örömekre jogosítani.

Az ajtóban áll egy kém, lesve a tanárok érkezését. Végre mintegy fél órai kínos várakozás után beront ezen szavakkal: »jönnek!» A diáksereg elhelyezkedik s az érkezőket tisztelettel fogadja.

A igazgató hatásos beszéde után következett az osztályzatok felolvasása, mely után felhivattamén is többek között, hogy szorga-mam jutalmául 27 frt és 73 krt kapok

különbféle alapokból s ezen összeget a nyugták kiállítását után rögtön felvehetjük. Minden késelem nélkül tettem eleget ezen felhívásnak, mint a kellő pontosságot ismerő és gyakorló egyén, különösen, ha pénzfelvételeiről van szó.

Nyugtáim megírása után az igazgató leolvasta a horribilis összeget, (mert bizony kérem, szegény diák markát ritkán üti ilyen nagy összeg) és pedig vágtam oda be a baloldali belső zsebbe, egyenesen a szívemre drága kincsemet. Kérem, el sem tudják képzelni, hogy 27 forinton egy szegény diák mennyi világi örömet képes megszerzeni.

A mint az udvarra kiléptem, ott találtam Sággy Pál és Kopa Dénes tanuló társaimat, akkor vitatták meg utólagosan, melyiket hány tantárgyból szomorította meg az érdemes tanári kar.

Tovább haladva, kijutottam az utcára s gondolkodni kezdtem. A világi örömeik apró ördögei rajzoltak lelkemben, kapacitálva a birodalmukba való megjelenésre, de a sok kis ördögöske között volt egy jó szellemeske is, mely ezt sugta a fülemben: »fiu, ne költsd el ezt a pénzt most kilépsz az életbe s majd meglásd, mily sok hasznát veheted.« Erre eltűnt. Én reá hallgattam s az apró ördögöket hősiesen szétüzve, erő-

nak. Ezt azonban ne csupán a szakértők és orvosok tegyék a munkásokkal szemben, hanem inkább saját munkás-társaik, miután ezekben sokkal jobban bíznak, s ezeknél az önzetlenség hiányát fel sem tételezik.

Rövid idővel ezelőtt Alfréd H. Stehr dr. magdeburgi orvos és a természettudományok tudora szerkesztésében egy folyóirat jelent meg „Alkohol élvezet és a gazdaságos munka” címmel, mely kiválóan alkalmas arra, hogy a szesz élvezetének káros utóhatásairól a legtisztább képet adja. Szerző tudománya és orvosi működése mellett, mint kereskedelmi alkalmazott több évi külföldi gyakorlatot is szerzett, tapasztalataiban és fölfogásában annyira tiszta és mély, hogy nála e téren illetékesebb ítélőbíró alig lehet. A német vasut-egylet már évekkal ezelőtt foglalkozott a szesz italok mértéktelen élvezetének kérdésével, egyben azzal is, hogy mily szerepe van a szesznek a munkahelyeken és mi módon lehetne azt onnan elvonni. Az eddig kiadott rendeletek és felhívások, melyek a különböző körökhöz intéztettek, semmi különösebb nyomokat nem hagytak hátra és pedig az okból, mert részben elismerték, hogy a szesz a munka ellensége, részben pedig azt hangoztatták és azon nézetben voltak, hogy a

szesz italok, különösen a nehezebb munkánál nélkülözhetetlenek. A nézetek azonban időközben teljesen megváltoztak. Mert a mit dr. Stehr művének előszavában a szesz élvezetének, úgy az izomerőre, valamint a szellemi munkabírásra való hatásairól kifejt, úgy azt az újabb tapasztalatok és kutatások teljesen fedik, az eredmény pedig az, hogy a szesz a fáradt izomzatnak erőt nem kölcsönöz, csupán csak arra ingerli, hogy rövid ideig az izmok munkaképességét emelje, eredménye pedig az, hogy később még a normális képességből is veszítenek.

Ha a szerzőnek a nagyobb ipari vállalatokban, vasuti műhelyekben szerzett tapasztalatait nézzük, elsősorban is a munkások körében elterjedt nézet ötlük szemünkbe, hogy nehéz munkájukban a szesz élvezését nem nélkülözhetik, hogy időntuli munkára pálinka vagy sör nélkül képtelenek. Eme nézetben nemcsak a munkások zöme osztozik, hanem ezzel maguk az üzlet igazgatóságok is nagyobb mérvben számolnak. Mert a szesznek a vasuti és egyéb vállalatok műhelyeibe való behozatalát nem tiltják el, hanem megengedik, hogy a saját szükségletre fordítandó mennyiséget magukkal hozzák. Ennek azután az az eredménye, hogy oly munkások, kik

sen elhatároztam, hogy beteszem pénzem a népbankba. Aközben elértem azon utca sarkáig, mely egyenesen a népbankhoz vezet. Szinte rémület vett rajtam erőt, hogy nemsokára elnyeli pénzem az a hatalmas bank, a melyben még soha sem voltam, még pénzt sem tettem s talán nem is teszek többé bele s nem is megyek többé oda, ha csak kölcsönért nem.

Rögtön előszólitottam kis ördögeim közül néhányat s megegyeztem velök, hogy áldozok rájuk 2 frt 73 krt, s a bankba elég lesz 25 frt is.

Már majdnem a bank ajtójához értem, midőn szerződttetett kis ördögeim hívására megjelentek bátyjaik s kénytelen voltam velök is kiegyezni 5 frtban.

Ezzel benyitottam a bankba s magas önzetlenséggel szólék: „Uram, pénzt akarok betenni a bankba!”

Elfogadták, könyvecskémet megkaptam s távozni készültem, de az igazgató elém lépett s kérdé:

Kié ez a pénz öcsém?

Enyém!

Hogy hívják önt?

Megmondám, Ő megölelt s agyba főbe dicsérve takarékoságomat, megjósolá, hogy valamikor gazdagember leszek, minek örvend, mert atyám tanuló társa és jóbarátja volt.

Denikve a legjobb reményekkel jövőmet illetőleg bocsájtott el, vala pedig akkor délelőtt 10 óra.

Egyenesen haza iparkodtam azon boldog tudatban, hogy nekem már megtakarított pénzem is van. De csak ez kell, hogy nyugodtan aludni se tudjak még zárt ajtókkal mellett sem, holott eddig mindig nyitva volt ajtóm éjjel-nappal, nem féltem a rablók megjelenésétől, mert gyakran olvastam, hogy felejtettek olyan tárgyakat a rablók betörésök színhelyén, melyekre Mózsia adna valamit. Mert aki eltudott volna töllem egy fitying értéket vinni, hogy nagyot ne mondjak, köteleztem volna magamat 100 aranynak azonnali lefizetésére, de csak papíron, ha az is lett volna.

Hosszas töprengés és alapos meggondolás után a nagy bibliába helyeztem, melyet még öreganyámtól kaptam. Ezt legalább be is lehetett zárni, mert kapocs csal volt ellátva, arról pedig teljesen megvoltam győződve, hogy a betét-könyvnek ítélet napig tartó lakhelyet szereztem az öreg bibliában, mert azt a mai világban senki sem szokta forgatni, lévén neki 32-nél sokkal több levele.

Büszke öntudattal léptem ki az utcára, tanuló társaim együtt sétáltak, én is közéjük mentem; vesztettemre, mert egyik élelmes fickó így szól hozzám: „fiu, te köny-

reggel józan állapotban állottak munkába, a nap folyamán részegség miatt kiutasítottak.

Egy 1530 munkást foglalkoztató műhelyben szeszes italt inni büntetés terhe alatt tilos. Ezen tilalom kiterjed a munkaszünetekre is. A spandau királyi fegyver-műhelyben is munkaközben tilos a szeszes ital élvezete, a kantinosok pálinkát még munkaszünetekben sem árulhatnak, tej sonka, limonádé azonban olesón kapható. A sör elárúsításából elért nyereség egyrészét a kantinos a vállalatnak köteles átengedni. Ezen bevételből a munkásoknak kávéát vásárolnak, melyet a munkások igen szívesen vesznek. Így a kávé lassan kiszorítja a sört. És ezt mindenütt tapasztalhatták, a hol a kávé és más hasonló italt igen olesó áron adták a munkásoknak. Érdekes, hogy némely nagyobb vállalatnak, a jól tápláló tej meghonosítása is sikerült és pedig azért, mert a nagyobb mennyiségű kávénak és más szén-savas italnak naponkénti élvezete az egészségre még mindig ártalmas.

Az eszeni aczélgyárban, mely 24,000 embert foglalkoztat, régen felismerték ama téves nézetet, hogy a szesz a munkásokat nehéz munkájokban erősíti, miért is a pálinka és sör behozatalát megtiltották, de nem is pa-

nyen jutottál pénzhez, egy pohár sört fizethetnél!

»Fizetek, jertek!« felelém s letelepedünk a fogadó egy nagy asztalához. Egyik pohár sör fogyott a másik után, szivar is meg más, mignem háromnegyed 12 órakor szomoruan konstatalom, hogy bizony az én kis ördögimmel meg a bátyjával kikötött 7 frt 73 kr. már nem elegendő a sörbéli fogyasztások kiegyenlítésére. Megjöttek már az én kis ördögeimnek nagybátyjai is.

Rohantam örülként haza, onnan a bankba s 12 előtt 8 perczel lihegve nyitottam be az ajtón eme szavakkal:

„Kérem, tessék kiadni a pénzemet, mert borzasztó szükségem van rá!»

Az igazgató igen furesá szemekkel nézett reám, azzal megfordult és kiment.

Nem igen tudok más lelkéből olvasni, de ugy hiszem, azt gondolhatta, hogy ő a világ legrosszabb jóvendőmondója.

A könyvelő egy karos székbe roskadt nevetében, a pénztárnok majd a kasszába esett s hozzá, hogy teljessé legyen a komikum, mikor kifizetett, azt kérdezte: »Nem kíván rá kamatot?»

Nem, felelém azzal elrohantam.

Tóth Kálmán.

naszkodnak az üzemben előforduló rendellenességekről.

Habár dr. Stehr megfigyelései szerint alig jöhetnek számba a munkahelyeken előforduló részegségi esetek, s a részegség veszedelme ma még nálunk is kivételes, mégis elég ok arra, hogy a szeszes-italok élvezete a munkahelyeken megszoríttassék. Tény az, hogy a szesznek mérsékelt élvezete is, mely pedig a részegkedéstől igen távol áll, csökkenti a munkaképességet. Hogy Észak-Németországban a pálinka élvezetét a munkahelyeken inkább megengedik, mint nyugaton, az természetes.

Sokkal feltünőbb az, dr. Stehr szerint, hogy mindazon üzemek, melyeknek szesztilalmuk nincsen, kivétel nélkül részvénytársasági és állami üzemek, míg a magánvállalatok üzemszabályaiban a tilalom benn foglaltatik. Már most az a kérdés merül fel, hogy eme feltünő különbség annak tulajdonítandó-e, hogy nincsen kellő érzékük a szesz káros hatása iránt, vagy pedig a közönyük nagyobb ezen szeszpartoló üzemeknek a szesz kártékony hatásaival szemben.

(Folyt. köv.)

Helyiérdekű vasutak üzlet-eredménye.

Június 17.

(Végo.)

A *Budapest-tiszai h. é. vasut rt.*, mely a Budapest-lajosmizsei h. é. vasut rt. és a Kecskemét-tiszaughi h. é. vasut rt. egyesüléséből keletkezett, 1904. évi mérlegét 183,509 (1903 : 186,231) k. bruttó bevétellel zárta, amiből az igazgatási költségek 14,211 (10,995) k.-t és a közterhek 3484 (2844) k.-t emésztettek meg, tehát 165,813 k. tiszta nyereség maradt, az előző évi 165,592 k.-val szemben. A társaság elsőbbségi részvényei után előreláthatólag 880 k. = 44% osztalékot fog fizetni, mint tavaly.

A *Komló-bakóca-felsőmindszenti h. é. vasut rt.* 1904. évi mérlegét 12,860 k. tiszta nyereséggel zárta le, az előző évi 14,412 k.-val szemben.

A *Petrozsény-livazény-lupényi h. é. vasut rt.* 1904-ben 901,744 (1903 : 770,532) korona bruttó bevételt ért el, amiből az üzemi kiadások 297,298 k.-t, a kamatok 46,374 k.-t, a leírások 672 k.-t, az igazgatási költségek 22,188 k.-t, a közköltségek 74,101 k.-t és az árvíz-költségek 44,000 k.-t emésztettek meg, úgy hogy tiszta nyereségül 417,439 k. maradt az előző évi 308,092 k.-val szemben.

A *Kecskemét-fülöpszállási h. é. vasut rt.* 1904. évi mérlegét 57 459 k. tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 48,095 koronával szemben.

A *Temesvár-nagyszentmiklósi h. é. vasut rt.* 1904. évi bruttó bevétele 115,942 (1903 : 117,019) k. volt, amiből a költségek és közterhek 12,410, az elsőbbségi részvények törlesztései 6200 k.-t vettek igénybe, tehát tiszta nyereségül 97,332 k. maradt az előző évi 100,707 kor.-val szemben.

A *Versecz-kubini h. é. vasut rt.* 1904. évi mérlege 163,733 (1903 : 147,276) k. bruttó bevétel mellett 134,307 k. tiszta nyereséggel zárult, az előző évi 122 810 k.-val szemben.

A *Temesvár módosi h. é. vasut rt.* 1904. évi mérlegét 131,972 (1903 : 198,038) k. bruttó bevétel mellett 117 317 k. tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 104 745 k.-val szemben. A tiszta nyereség a bruttó bevételek csökkénése dacára növekedett, mert a társaság a vonal kezelését a Máv. ra bizta és így az üzemi költségekre, melyek 1903-ban 84,630 k.-t emésztettek meg, 1904-ben semmit sem kellett fordítani.

A *nagybéliz-privigyei h. é. vasut rt.* 1904. évi mérlegét 67,250 k. tiszta nyereséggel zárta le, az előző évi 60,601 k.-val szemben.

Az *Első délnyugati határörvidéki h. é. vasut rt.* 1904. évi mérlegét 112,921 k. tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 41,440 k.-val szemben.

A *Haraszi ráczekevei h. é. vasut rt.* 1904. évi mérlege 61,669 (1903 : 50,063) k. bruttó bevétellel zárult, amiből az igazgatási költségek 5184 (3555) k.-t, az adók 961 (810) k.-t emésztettek meg, úgy, hogy a tiszta nyereség 449 k. áthozat betudásával 55,508 k.-t tesz ki az előző évi 45,698 koronával szemben.

A *Kaposvár fonyódi h. é. vasut rt.* 1904. évi bruttó bevétele 228,119 (1903 : 198,602) k.-t tett ki, amiből az üzemi kiadások 121,694 (104,066), a társulati kiadások 7,18 (5643) és a kisorsolt elsőbbségi részvények 4200 (3800) k.-t emésztettek meg úgy, hogy a mérleg 95,206 k. tiszta nyereséggel zárult az előző 85,098 k.-val szemben.

A *Magyar északnyugati h. é. vasut rt.* 1904. évi mérlegét 315,948 k. tiszta nyereséggel zárta le az előző évi 298,386 k.-val szemben.

A *Zsebely-csákvár-bókai h. é. vasut rt.* 1904. évi mérlege 45,969 (1903 : 42,909) k. bruttó bevétellel zárult, amiből a költségek 5294 k.-t, a közterhek 1364 k.-t emésztettek meg, úgy, hogy 38,409 k. tiszta nyereség maradt, az előző évi 37,216 k.-val szemben.

HETI KRÓNIKA.

Június 17.

Hol segítség nincsen, hiába ott minden.
Legfelsőbb hatalom felettünk az Isten.
Kíméri a határt, elhozza a véget.
Nem kímél fényt, pompát és nem szegénységet.
József főherczeg im. magyarság barátja
Elszenderült esőndb-n, örökös sirjába.

Derülni kezd végre sötét hegyek ormán,
Azt jósolom ebből, hogy meg lesz a kormány.
Nem érdekel pártja, közünk hozzá nincsen,
De kívánjuk: az Ég reá sikert hintsen.
S az ország szekerét, mely feneklett sárba
Terelje be smét megszokott utjába.

Nős ember léttére kaland után vágott,
Utánozva léha, ledér ifjúságot.
Bár magas koru volt, beteg teste, lelke —
És a szenvedély közt gyors halálát lelte.
Mikor felesége a légyotton érte,
Osszerogyott menten, szívszélhűdés érte.

Svéd és norvég helyzet bonyolítóik szépen,
Oszkár se gondolta, hogy ilyet megérjen.
Egész új találmány formában és hangban.
Eddig ismertük csak operett alakbant
S lám a való élet bohócz kedvre éled:
Elesapás manap már egy királyt is érhet.

Bár esőnd uralkodott eddig görög honba,
Oda is belépet anarchista bomba.
A miniszterelnök bár ok nem volt rája,
Erőszakos módon jutott a halálba;
Nem tudni, hogy nálunk hol lehet a hiba,
De tény, hogy máig sincs meg a — **pragmatika!**

Turidu.

HIREK.

* **Vasuti elgázolás.** Trencsénből írják nekünk: Hricsó község közelében elgázolta a gyorsvonat az alsó-hricsói kocsimáros szekerét. A kocsist és a két lovat darabokra szaggatták a kerekek. A lokomotiv annyira megsérült, hogy a vonat csak kisegítő-géppel indulhatott tovább.

* **A svájci vasutak bevételei.** A svájci szövetségi vasutak ez év április havában 8.823,000 koronát bevételeztek, vagyis 128,000 frankkal többet, mint a mult év hasonló havában. Ez év első négy hónapjában a bevételek 32.089,845 frankot tettek, vagyis 534,420 frankkal kevesebbet, mint a mult év hasonló időszakában. Ezzel szemben a kiadások 1.071,636 frankkal növekedtek, ami az üzleti fölösleget 1.606,000 koronával csökkentette. Az eredmény tehát nem mondható kedvezőnek.

* **A bolgár vasutak építése.** A „Frankfurter Zeitung“ jelenti, hogy a 70 kilométernyi bulgáriai Balkán-vasut Tirnova—Trevna—Boruschtiza közti részének kiépítését 17 millió frankért a frankfurti Holzmann ph. et Co. czég vállalta el.

* **Évzáró vizsga.** A miskolci tanmühely ez évi záróvizsgálata f. évi június 23-án fog megtartatni, mely alkalomra az érdeklők ez uton is meghivatnak.

* **Vétkes gondatlanságot követ el a vasut, ha leveleit későn hozatja el a postáról.** Egy vidéki állomás, mely leveleit maga hozatja el a postáról, egy vasárnapi napon nem küldött be a postára. Másnap reggel egy, az állomáson levő árut kiváltotta annak czimzettje, holott később a postáról elhozott levelezés között volt egy rendelkezés, mely oda irányult, hogy a kérdéses áru nem adandó ki a czimzettnek, hanem a feladónak visszaküldendő. Az áru ekkor azonban már a czimzett kezei között volt, ki rövidesen azután csődbe jutván, nem fizette meg az áru értékét. A feladó erre perrel támadta meg a vasutat, követelve az áru értékét, abból indulván, hogy a vasut hibájából történt, hogy az áru a czimzett kezei közé került. Az első bíróság felperest elutasította, kimondván, hogy a vasut nem köteles leveleit a postáról vasárnap is elhozatni. Felperes felebbezván, a kereskedelmi és váltótörvényszék felebbezési tanácsa az első bíróság ítéletét megváltoztatta és a vasutat kötelezte, hogy felperesnek az áru értékét, az ez után járó kamatot és a perköltséget megfizesse. A bíróság indokolása így szól: Az a körülmény, hogy a rendeltetési állomás vasárnap nem köteles a czimzetre érkezett leveleket átvenni, a vasut javára nem szolgálhat, mert a fuvarlevél hétfőn délelőtti 11 óra tájban váltatott ki s a rendeltetési állomás alkalmazottja csak ezen idő után hozta a postáról a feladó utólagos rendelkezését tartalmazó levelet. Ha tehát a rendeltetési állomás azáltal, hogy a vasárnap érkezett leveleket vasárnap nem hozatta el a postáról, mulasztást nem is követett el, meg kell ellenében a vétkes gondatlanságot állapítani azért, mert másnap, hétfőn nem intézkedett aziránt, hogy a levelek még az értesítő levelek kikézésbesítése, illetve a fuvarlevelek kiváltása előtti időben jussanak birtokába, amennyiben a köteles gondosságnál fogva el kellett készülnie arra, hogy az árukra nézve sürgős természetű rendelkezést kaphat. Ezeknél fogva tehát a vasutat a kár megtérítésének kötelezettsége terheli. Felperesnek sikerült bizonyítania azt is, hogy a kereseti kár tényleg fenforog, mert a bemutatott csődnyitó végzéssel a czimzett fizetése képtelenségét és a követelés

behajthatlanságát igazolta, mihez képest az első bíróság ítéletét megváltoztatni, alperest a kereseti tőke, ennek kamata és mint vesztést a S. E. T. 109. §-a alapján a perköltség fizetésére is kötelezni kellett.

* **A körmend-műraszombati vasut létesítésére** Öriszentpéter község törzsrészvények ellenében 60,000 kor. hozzájárulást biztosított. A kereskedelemügyi minister a képviselőtestületnek ezt a határozatát most jóváhagyta.

* **Iparvágány.** Landesman Vilmos nagymihályi gőzmalmához a m. kir. államvasutak vágányáról egy kitérő vágálynak kiépítését engedélyezte az államvasutak igazgatósága. A malomtulajdonos az iparvágányt el is készítette s legközelebb megejtik annak műszaki vizsgálatát is

A bodrogi közti vasut.

Június 17.

A bodrogi közti vasutat illetőleg kívánom egyéni nézetemet az érdekelteknek és érdeklődőknek tudomására hozni. Lehet, hogy nézetem célravezető, tehát jó lehet, hogy czélszerűtlen — az se lesz valami nagy baj, mindössze egy kevés tintába kerül, az érdekeltek majd fogják tudni, melyik lesz a helyesebb irány, a mit választaniok kell.

Br. Sennyey Miklós indítványából megtudtuk, mikép ezen tervbevett vasut egy alakulandó részvénytársaság által szándékozik építtetni, Királyhelmeczről kiindulva a Monyha tanyáig és ott kétfele ágazva annak egyik ága Csapig, a másik pedig Lácza, Ricsé, Karád községek érintésével Sárospatakig, mint csatlakozási pontig; vagy ha az építendő sárospataki közbirtokossági hid, mely egyuttal vasuti átjáró is lenne, rövid időn el nem készülhetne, akkor ezen vonal meghosszabbításával egész Bodrogszerdahelyig, mint csatlakozási pontig. A terv ez utóbbi pontja alig érvényesülhetne, mivel Sárospatakon egy vasuti célra is alkalmas közuti hidnak a felépítése majdnem legyőzhetetlen technikai akadályokba ütközik. Az én egyéni nézetem az, hogy leghelyesebb lenne, ha ezt a megindult gazdasági vasutépítési ügyet nem egyesek, vagy valamely részvénytársaság, hanem egyenesen a bodrogi közti Tisza-szabályozó társulat venné kezébe és mint ilyen szerezne meg reá az építési engedélyt. Hogy a társulat vasutépítéssel is foglalkozzék, ez ugyan nem foglaltatik benne jelenlegi alapszabályaiban, de tudjuk azt, hogy az alapszabályok épen úgy, mint az országos törvények mindég pótolhatók és módosíthatók, ha azt a többség úgy akarja. A Bodrogi közti, ezt a most már igazán Kánaonná változott termő talajt, a szabályozó társulat védkötelesei gyűrű alakban veszik

körül. Falvainak és népességeinek zömét ezen gyűrű alakú védőtöltés vagy közvetlenül, vagy pedig azok határáiban közvetve érintik. Nem volna e helyes ezen védgátakat egyuttal mint vasuti pályatesteket a vasuti forgalom céljaira is felhasználni és azon jóban, mit a vidékek lakossága egy hozzájuk közel eső vasutban élvez, a Bodrogköznek 7 vagy 8 községe helyett 39 községét részesíteni? Az én nézetem az, hogy bizony nagyon jó volna! Ezen jó téteményben részesülnének Ung-megyéből Salamon, Záhony, Győröcske községek, mely két utóbbi község határának legnagyobb része a Tiszáninnen esik. Továbbá Kis Tárkány, Nagy-Tárkány, Agárd, Leányvár, Ricse, Kis-Czigánd, Nagy-Czigánd, Karád zempléni, továbbá Zalkod, Kenyézli és Visszabolcs megyei községek. Ezután újra Zsadány, Olasz, Sárospatak, Vajdácaska, Alsó-Bereczki, Felső-Bereczki, Bodrogszög, Bodrog-Szerdahely, Szomotor, Bodrog Vécs, Kisujlak, Szent-Mária, Pálfölde, Rad, Szinyér, Zétény, Véke, Boly, Szolnocska, Lelesz-Polyán, Lelesz, Kaponya, Boeska, Bottyán, Ag-Csernő, zemplénmegyei községek.

Csatlakozása volna ezen ily módon építendő gazdasági vasutnak a Bodrogköz vég-hosszába átszelő államvasúthoz Bodrog Szerdahely és Csap vasuti állomásokon.

Ezen kívül forgalmi körébe jönnének még a bodrogközi vasutnak Szabolcs megyének túl a tiszai részéből Borsa, Ó- és Új-Vencsellő, Gáva, Bereczel, Paszab és Ibrány, továbbá Dombrád, Ontelek, Kanyár, Veres-Mart és Pusztarózsény, a melyek a szabolcs megyei Tiszaparton fekszenek és a szabolcsi rétköz déli oldalán vonuló államvasúttól meglehetősen távol esnek, amely községek a berezeli, czigándi és leányvári réveken keresztül szállitmányaikat sokkal kevesebb fáradsággal és költséggel hozhatják a bodrogközi vasút megfelelő állomásaira, mint a tőlük 15–30 kmt. távolságra eső államvasúthoz, vagy a nyiregyházai piacra. Különben Belse, a két Vencsellő, Gáva, Bereczel, Paszab, Dombrád és Ontelek községek, most, a mikor a szállítás még csak tengelyen, állati erővel történik is, szállitmányaikkal sokkal örömebb keresik föl az újhelyi piacot, mint a tőlük 25 vagy 30 kmt. nyire eső Nyiregyházát.

Ennyi sok elősorolt község érintése és azok forgalmának felkarolásával ezen bodrogközi vasut egyike lenne talán az ország legjövődelmesebb és építését tekintve a legolcsóbb vasutjának. Legolcsóbbnak mondom azért: mert itten a mi fő, az alépitmény teljesen készen van a vasuti töltést személyében! Ez a szabályozó társulat örök tulajdona, annak építésével és a kisajátításokkal nem kell bajlódni, amellet, hogy az árvíz védelmi szolgálatot is teljesítik ezen földművek 50 évet meghaladó fennállásuk óta

a víz-próbát annyira kiállották, hogy vasuti szolgálattételre is bátran beválhatnak; tökéletesen nivellirozva vannak és az is főelőnyük, hogy rajtok keresztül költséges hidakat nem kell építeni, legfeljebb ahol a vízvezető zsilipek vannak, azoknál egy-egy át-ereszt. A haszon vagy jövedelem pedig, amit ezen vasut hozna, esne a szabályozó társulat közös javára, a szabályozási költségekkel amugy is nagyon megterhelt érdekeltek könnyebbségére.

Becske Bálint.

Tarka élet.

Labrincság Gyuro

Zvolenai fikezs mesterember **panaszos levele** a

„Tekintetezs Szerkeztésig“-hoz
 izs a „Zirentruh Doctor zurhoz.“

Ság nincs van zigazság zegisz nágy világba
 Szeginy zembereknag senki sem fog pártja
 Sem a páu Fönök zür, sem a forgalmi ház
 Azok ság nem bánják, akarmi megcsinálsz
 Mer ming zurak nem tugyák mázs csinálnyi
 Szeginy zembereknag bintetizs diktálnyi
 Zeecezer ság megkapjunk bintetizsrül aktát
 Izs azs is nem tagyunk, hogy hád mir izs ádták
 Há egyszer elkisünk kis filórácskával
 Megbintetik neking három koronával
 Izs hogyha kocsnába kiesit megmulasunk
 Azir Standa péter három pengü kapjunk
 Yozs izs, mult hónapba, hogy mentünk Tarjánba
 Kilometer pinz volt, hál mentünk kocsnába
 Kiesi bor meginnyi mentünk „Bádácsonybá“
 — Fáin bol jedna velmi pekni kisásunka —
 Kirtünk egy liter bort, kirtünk kettüt, hármát
 Kisasunka dánolt mienk szip notánkát
 Ugy szip megdanolta tóial izs magyarul
 Mienk szive majd ki bujta zingo alui
 Zittunk izs danoltunk, folyt a bor izs nota,
 Ráz povedja zsidák, urag három ora
 Kocsma be kell zárnyi izs aludnyi mennyi.
 Zurakognak izs kell szolgálatot tennyi
 Ale olyan nincs van, mondtuk ming zsidonák
 Szolgálatba megyunk, hánem májd ság hónap,
 Mozs hozzá bor nekung izs fogjunk danólnyi
 Mer ha nem, ki fogjunk a kocsmarozs dobnyi
 Mir nem megtanulta mágyár kezmondázsbul
 „Ágy á tótnak szállás, izs kiver a házbul.“
 Mit csináltá zsidó? zajtokat becsukta
 Izs a villanyogózs lámpág zelóltotta
 Maradtunk setitba izs rizstun egymázsra
 Mind a majom mikor tesznek kal'czkába
 Sag nizunk, sag nizunk za sütit szobába
 Zeecezer ráaludtunk szipen á diványrá
 Bakter meg kereste minked láktányába,
 Hád ság természetezs hogy nem megtaláltá.
 Hivatalnóg pedig külHe mázs esapatot
 Mienk fönög zurak pedig sürgöny adott.
 Izs mikor meggyütünk mázsnap Zvolenába
 Sorba beczítáltá minket zirodába,

Izs megadta nekung szip titulusokad
 Felsorolta minden házi zállátokat
 Dicsnó izs, számár izs, minked megnevezte
 Izs mentünk tolatnyi, mindjár akkor este
 Az nem volta elig mig aktád izs kaptunk,
 Izs ámír Tarjánba kicsit elmulatunk
 Tiz korona káptunk s egy hónap tolatnyi
 Tumázs Jánó dekrét elmehetsz mulatnyi.
 Zasszony pedig mikor aztad meghállotta
 A zenyim fejbá cserip fazik dobta,
 Izs ugy megkiabált hunczutug, betyárog
 Hogy zegisz Badaconsy mir nem szakad rátok
 Tedá teráz prosszim, Irentruh zuráság
 Tessig megmondanyi, hol van itt zigazság?
 Egy rokárul kit bür nem lehet lehuznyi
 Egy kizs mulatásir zembereg megnyuzni.
 Ugy lehordtág minked, számár megneveztik.
 Izs tiz koronával mig meg is bintettik.
 Az nem volta elig? Kellett á tolatás?
 Izs odhon zasszonytul fazik fejbe dobás?
 Ábá nem benyugszág, izs áz el nem nizeg
 Izs a doctor zurat zala-an megkírek
 Tegig benyujtani válo keresetet
 Mer in Zvolenábá tovább nem ilhetek
 Zasszonytul elvág, Fönök zurt itt hagyog
 Tekintetezs Doctor zurnak pedig vagyok
 zalazatozs szolgája

Labrincság Gyuro.

zvolenai fikezs mesterember
 a tolatazsnál.

Innen-onnan.

Éjfél után.

Férj: (miután benyitott a szobába, fölnyitja az esernyőjét s leül egy székre) Rászól a feleségre:

— Hát te megbolondultál?

Dahogy, csak várom a zivatart!

Mézés hetekben.

Da'fi: Soha senem is hittem, hogy már a mézés hetekben is olyan fád leszél?

Száli: Mézeshetek? Nü, hát hol van itt a mtz?

Anya és leánya.

— Nem mama, nem megyek férjhez.

— Miért nem?

— Mer nagyon tndatlan vagyok.

— Annáj inkább! A férfiak nem szeretik a felviágosodott asszonyokat!

— Ugy mama, te azt hiszed, hogy mindenki olyan mint a papa?

Igazolta.

— Oh Mari, nem tud vigyázni? Eltörte az uj tálat! Legalább a régi lelt volna!

— Kérem szépen a régi már tegnap eltörött!

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szivesen közlünk rejtvényeket. —

Rejtett név.

a		1		a	
b		2		4	b
c		3		c	

Ezen koczkában az alábbi értelmet adó szavak helyezendők el olyképpen, hogy a számmal megjelölt koczkába jutó betűk sorrendben (1, 2, 3, 4) olvasva, egy hírneves hadvezér nevét adják.

Az egyes szavak értelme a következő:

a— a Mutató szócska.

b— b A kéményben van.

c— c Állat nyakára teszik.

A talány minden helyes megfejtője, a ki a megfejtéshez 50 fillér csomagolási díjat mellékel, egy értékes jutalom-könyvben részesül.

Az 50 fillér bélyegjegyekben is beküldhető.

Megfejtési határidő folyó évi június hó 23. A helyes megfejtést június hó 24-iki számunkban tesszük közzé.

A „Haladás“ 24-ik számában közölt talány helyes megfejtése:

Kamat, tál, horvát, epigramm, kapor.

Hová lett a pragmatika?

A 2 helyes megfejtőnek, kik az 50 fillért beküldötték, a jutalomkönyvet kiszolgáltattuk.

Szerkesztői üzenetek.

Julia. 1. Most már késő van. Legjobb az esetet agyon hallgatni. 2. Bródi Sándor műveinek az olvasását nem ajánljuk. Ott van Mikszáth, Herczeg, Kóbor, Petelei, Szomaházy. Ezeket az írókat bármelyik fiatal leány olvashatja veszély nélkül.

H. Béla. Előfizetése a múlt hó végével lejárt.

K. S. A naptárra — kissé korán küldött — kéziratát eltesszük és majd fel is fogjuk használni.

F. Z. Nagyon valószínűtlen történetet dolgozott fel. Kár, mert egyébként elég jól van megírva.

A lépcsőházban. Túl modern poézis nyilvánul meg versében. Küldje el a „Magyar Figaró“-nak, Az talán hasznát veszi.

F. Elemér Miskolcz. Mindenesetre jellemző, hogy a betegségyező pénztár közgyűlésén elmondott beszédnek azon pontját, melyben konkrét megnevezés nélkül általánosságban a „szenny-lapok“-ról emlékeztet meg néhány igen találó szóval, a Budapesten megjelenő „Magyar Vasutas“ magára vette. Ehhez nem kell kommentár. Ki minek tartja magát, éljen abban a boldog meggyőződésében. Egyébként üdvözljük!

Több levélre jövő számunkban válaszolunk.

Kiadótulajdonos: Zsivkovics Antal.

dani! Ott is hagytam rögtön . . . Hát tudod, csak nem egy hónapig szerettem, azt hiszem, illik, hogy most aztán busujak utána valami keveset. Mi?

— Ennyi az egész?

— Hát te is kinevetsz?

— Sirmi szeretnék én most.

— No, az furcsa lenne . . . Hát lovag, talán a menyasszonyod . . . ?

— Az, az.

— Sejt valamit az éjjeli skandalumból . . . ?

— Sejt, sejt! . . . Tudja az egészet. Hiszen gondolhatod. Az a matlaképű mindig intrikált ellenem nála, hát ezt is besugta. Neki könnyű volt kitudni . . . Ejj, de hát mit is keres az az ember a világon? Betolja magát Bozárnyékhoz, mint a család barátja és ennek a titulusnak az övre alatt szítja a családi perpatvarok tűzét és alattomban udvarol a menyasszonyomnak. Hát jellem az ilyen? Te, én megyek és megölöm.

Fel is ugrott, de hirtelen meggondolta a dolgot és visszaült. A kadét nem is vette komolyan, de azért nagy közönyösen odalökte neki:

— Ejj, sohse bánts a szegény ördögöt! Hadd éljen. Azt hiszem, nincs tőle mit tartanod.

— Jó, jó, de azt gondold meg, hogy az a kozz-kás nadragu malta a szerencsés véletlen folytán bábónak szillett s Gita bolondul a méltóságos ezimért.

Ennyiben maradtak.

A kadét könyökére támasztotta fejét és nézett kifelé a kővéház ablakán, a lovag meg dobolt tovább a cigarettatárcáján.

— Lovag! . . .

Bozárnyék Madonnája.

Blazevits kadét nagy szomorúságában apróra tördelte a pikkolója mellé készített czukordarabkákat s oda dobálta a kutyájának, Mattusich lovag meg azalatt az asztal másik végén gunnyasztott és csöndes rezignációval dobolt emalírozott fedelű czigarettatárczáján. Egyszer aztán megszólalt:

— Haj, haj!

A kadét meg rádupleázott:

— Hja, ja!

A lovag akaratlanul is elmosolyogta magát.

— Hát neked mi bajod, kadét? Olyan bőjti képet vágsz, mintha a bűneidet akarnád levezekeelni.

— Hogy mi a bajom? A szív, a szív . . .

— Micsoda, még te is? Hát az egész svadronunk csupa szerelmes emberekből áll? Nem rossz!

— Szomorú ez, lovag. Épen tegnap csalódtam az utolsó szerelmemben. Igen, igen, no mit nevétsz? Tegnap délután öt és hat óra között. Képzeld csak, az a kóczhaju, szeplős fruska azt vágta a szemem közzé, hogy gyerekek vagyok. Afféle szeleburdi csélesap, akinek egyetlen szavát sem lehet elhinni. Hallottál már ilyet? Egy Blazevits kadétnek ilyet mon-

alt

Az re
a legi

alt

mely
adásba

Ki akar altiszti vizsgát tenni?

Az rendelje meg lapunk szerkesztőségében
a legjobb

**altiszti vizsgára előkészítő
kézi könyvet,**

mely könnyed modorban s élvezetes elő-
adásban, lehetőleg rövidítve, tartalmazza az
egész vizsgaanyagot.

SZÜTS JENŐ

eddig megjelent könyvei lapunk szer-
kesztőségében megrendelhetők.

Szivtörténetek, elbeszélések 2 K

Beteg emberek, elbeszélések 2 „

Vérnyomok a hóban, regény 2 „

Pokol, regény 2 „

A szerelem csődje, regény 2 „

Lapunk előfizetői bármelyik könyvet

☞ egy korona ☜

kedvezményes áron megszerezhetik.

Értesítés!

Értesítjük az érdeklődőket, hogy a

Vasuti altiszti vizsgára készülők kézikönyvét

a közm. és közlekedési m. kir. miniszter 15841/1888. sz. rendelete alapján
összeállítottuk és kiadtuk. *E jelenleg valóban hézagot pótló munka*

ára 3 korona.

A „HALADÁS” szerkesztősége.

Előfizetések szerkesztőségünkhöz küldendők.

Előfizetési felhívás.

Julius hó 1-jével új előfizetést nyitunk a

„HALADÁS“-ra

Lapunk programja: *Vasutas kartársaink jogos kívánságainak hű tolmácsolása, vasut-intézetünk alkalmazottainak — egy közös szellemi társaságot teremtve — vezetése és oktatása s családi körében tanulságos szórakoztatása.* E kitűzött célunknak megfelelő volt eddig is lapunk beosztása és marad a jövőben is

Vezércikkeink a vasuti élet körében felmerült általános érdekű aktuális kérdéseket fogják tárgyalni, megvitatni azokat minden oldalról az igazság erejének őszinteségével.

Szakezikkeink a vasuti szolgálat egy-egy részének jelentősebb kérdéseit fejtegetik mindig avatott tollból, népszerű *modorban* tanítva és oktatva. Itt fogjuk adni a külföldi vasuti irodalomban feltűnt s bennünket is érdeklő kiválóbb szakezickek fordítását is.

Hireink rovata vasuti olvasó-közönségünket érdeklő hazai *ujdonságokkal*, valamint a hazai és külföldi vasuti élet nevezetes eseményeivel, vasutépítések, találmányok stb. leírásával foglalkozik.

Tárca rovatunkban mindig eredeti szépirodalmi közleményeket, verseket, elbeszéléseket, novellákat és egyéb tárcazickekét hozunk.

A hét története a hétnek hazánkban és a külföldön történt szenzációs eseményeit mulatóan fogja előadni.

Innen-onnan czimen szellemes apróságok, derűs történetek tarkítják lapunkat.

Hosszabb terjedelmű, kiválóbb szépirodalmi műveket külön mellékletként adunk olvasóinknak.

Fejtörő czim alatt szórakoztató rejtvényeket hozunk, melynek megfejtői között esetről-esetre jutalom-könyvet sorsolunk ki. — *Szerkesztői üzeneteinkben* olvasóinknak bármely kérdésben szívesen adunk utbaigazítást vagy felvilágosítást. E rovat egyszersmind a szerkesztők postája.

Ezen *állandó rovatainkon* kívül időnként *Irodalom* czim alatt olvasóközönségünket érdeklő könyvismertetések, — *Hasznos tudnivalók* elnevezés alatt újabb közérdekű dolgokat adunk közre.

Munkánkban lapunk belső munkatársai: *Banovits* László, *Bottka* Attila, dr. *Görgey* László, dr. *Iharos* István, *Oroszlányi* László, *Szűts* Jenő, *Temesváry* Alajos és *Zajácz* István támogatnak.

A vasuti szak- és szépirodalom fellendülését czélozva, évenként kétszer, esetleg többször is pályázatot hirdetünk. — A szakezickek bírálóiul ismét sikerült megnyernünk *Görgey László* üzletvezető urat, *Fürész Sándor* felügyelő urat, a miskolczi üv. vontatási osztályának vezetőjét és *Kun Bertalan* főellenőr urat, a miskolczi üv. forgalmi és kereskedelmi osztályának vezetőjét, a kik a bírói tisztre készségesen vállalkoztak.

Nem kívántuk kötelezővé tenni minden előfizetőnkre a balesetbiztosítást; előfizetőink tetzés szerint választhatnak a módokban, melyek szerint balesetbiztosítással, vagy a nélkül kívánnak lapunkra előfizetni. — A „*Nemzeti Balesetbiztosító Részvénytársaság*“ igazgatóságával kötött szerződésünk szerint mindazon előfizetőink, kik lapunkra balesetbiztosítással fizetnek elő, *halál-esetre 3000 (háromezer) koronára és állandó munkaképtelenség esetére* (a részleges rokkantság kizárásával) *szintén 3000 (háromezer) koronára biztosítatnak* baleset ellen. E biztosítás a vasuti szolgálaton kívül előfordulható balesetre is kiterjed. — Bár ekképen oly nagy kárpótlást nyújtunk baleset esetén előfizetőinknek, illetve azok családjainak, *a minőt eddig egyetlen vasuti lapunk a legolcsóbb* összes vasuti laptársaink között.

A „Haladás“ előfizetési ára

balesetbiztosítás nélkül:

Egész évre	8 — korona.
Félévre	4 — „
Negyedévre	2 — „

balesetbiztosítással:

Egész évre	14 — korona.
Félévre	7 — „
Negyedévre	3.50 — „

Bizalommal fordulunk pártolásért vasutas kartársainkhoz s kérjük úgy a vasuti *hivatalnoki és altisztikar*, mint a *szolgaszemélyzet* lelkes támogatását és jelen előfizetési felhívásunknak minél szélesebb körben való ismertetését.

Miskolcz, 1905. június hó 10-én.

A »Haladás« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szelényi és Társa könyvnyomdája Miskolcz.